

Resumé

Od počátku třicetileté války až po likvidaci v období holocaustu existovalo na rakousko-moravské hranici židovské osídlení. Až do roku 1671 v městysu Weitersfeld (Dolní Rakousko), po tomto datu kvůli vypovězení, které nařídil Leopold I., v Šafově (německy Schaffa), vesnici na moravské straně hranice.

V posledních letech byly sice vydány některé zásadní a obsáhlé publikace k dějinám dolnorakouských *vesnických Židů* v novověku, zpracování pramenů k této osadě ale dosud chybí.

Autor prostudoval v posledních letech knihy a spisy dolnorakouských alodiálních správ, především hrabství Hardegg / panství Riegersburg, a přitom také sbíral odkazy a poznámky (bohužel skrovné) týkající se židovského obyvatelstva. Jedná se většinou o zápisy do protokolárních a hospodářských knih, o jednotlivé případy, které ovšem mohou v celkovém pohledu poskytnout náhled do všedního dne menšinové židovské společnosti v této části pohraničí. Na základě zmíněných prací a především s ohledem na projekt *Austria Judaica* se zde dodatečně předkládají dosud neznámá jména a odkazy na židovské rodiny z Weitersfeldu.

Příslušné údaje o osobách, obchodu, pronájmu mýtného a – kupodivu vlastnictví pozemků (!) - pocházejí z originálních dokumentů panství Hardegg stejně jako smlouvy o koupi domů ve Weitersfeldu do roku 1671. V následné době se předkládají detailní informace k výdělečné činnosti a obchodním aktivitám na obou stranách hranice až do 19. století.

Provádění a praktické dopady dvou císařských příkazů – příkaz vypovězení Leopolda I. z roku 1670 a *separace Židů* na Moravě nařízená Karlem VI. v letech 1726/28 jsou dokumentovány na příkladu příslušného panství. Pro Šafov je možné předložit detailní originál plánu osídlení z roku 1728.

Ani pro hrabství Hardegg, ani pro moravské panství Vranov nad Dyjí (německy Frain) se nedochovaly interní židovské prameny. Jako podklady výzkumu této práce mohl být tedy využit výhradně materiál týkající se vrchnosti – dokumenty dvorních kancelářů a alodiálních správ, hlavně akta a soubory listin hrabství Hardegg. Protože se z panství Vranov nedochovaly žádné správní listiny a akta, ubývají také informace k jednotlivým osobám od nuceného vypovězení židovských rodin do Šafova.

Při této kompilaci faktů a jmen osob není nutně výsledkem souvislá „Kronika“. Tento materiál, který je z hlediska pramenů spolehlivý a jinak spíše obtížně dostupný, ale může určitě prokázat dobré služby dalším srovnávacím výzkumům.

Klíčová slova: Medinot Aschkenas, vesničtí Židé, vlastnictví pozemků, Šafov Weitersfeld.

Alfred Damm

Weitersfeld / Schaffa

Eine jüdische Landgemeinde an der mährischen Grenze in der Neuzeit

ISBN : 978-3-99028-072-0

Cena 30.- € včetně ceny zásilky

Objednávky na: bestellung@bibliothekderprovinz.at

nebo <http://www.bibliothekderprovinz.at/buch/6389/>